

De vaste commissie voor Financiën heeft op 7 juni 2018 een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de Minister van Financiën over een aantal recent aan de Kamer aangeboden BNC-fiches op het terrein van de kapitaalmarkt (Kamerstuk 22 112, nrs. 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540 en 2545).

De voorzitter van de commissie,
Anne Mulder

Adjunct-griffier van de commissie,
Van Zuilen

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Algemeen

De leden van de D66-fractie hebben met interesse kennis genomen van de verschillende BNC-fiches op het gebied van Financiën. Deze leden zijn positief over stappen om de Europese kapitaalmarktunie te versterken. Het belang van verdieping van de kapitaalmarktunie wordt niet weergegeven door de mate waarin de Europese Commissie erin geslaagd is op dit gebied stappen te zetten. De leden van de aan het woord zijnde fractie vinden dit teleurstellend en moedigen het kabinet ten zeerste aan om versterking en verdieping van de Europese kapitaalmarktunie te bevorderen, inclusief een sterker Europees toezicht. De leden van de D66-fractie hebben nog enkele vragen over de verschillende voorliggende BNC-fiches.

Fiche: Mededeling actieplan duurzame groei financieren

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD

De leden van de VVD-fractie onderschrijven het belang van het stimuleren van financiering, zeker wanneer dit duurzame projecten betreft. Zij vragen of het zinnig is dat de Europese Commissie een definitie van duurzaamheid geeft. De leden van de VVD-fractie vragen of het kabinet toch enig inzicht heeft welke definitie gehanteerd gaat worden van een «duurzame investering» en hoe de «taxonomie» van de Europese Commissie eruit gaat zien. Wat is de inzet van het kabinet hierin? Hoe wordt voorkomen dat de definitie van «duurzaam» opgerekt wordt, zodat ook andere mogelijk wenselijke maar niet duurzame investeringen hieronder vallen? Hoe wordt omgegaan met grensgevallen? Kan ook een definitie gegeven worden van «inclusieve groei»?

De leden van de VVD-fractie vragen of dit actieplan toegevoegde waarde heeft ten opzichte van reeds bestaande instrumenten en ontwikkelingen in de markt. Zij benadrukken dat regelgeving niet mag leiden tot disproportionele administratieve last of dubbeling.

De leden van de VVD-fractie vragen waarom het Europees Fonds voor Strategische Investeringen (EFSI) betrokken wordt bij dit voorstel. Deze leden menen dat het EFSI vooral bedoeld was om financiering voor projecten los te trekken die lastig aan financiering konden komen in een volstrekt private markt. Leidt deze extra nadruk op duurzame investeringen niet tot verwatering van het doel van het EFSI?

De leden van de VVD-fractie vragen welke belemmeringen de herziene richtlijn voor markten in financiële instrumenten (MIFID II) opwerpt om rekening te houden met de duurzaamheidsvoorkeuren van de klant. Deze leden vragen voorts waarop de assumptie van de Commissie is gebaseerd dat instellingen op dit moment niet «voldoende rekening houden met de effecten van klimaatverandering». Tevens vragen de leden van de VVD-fractie wat bedoeld wordt met het voorstel om «een wetgevingsvoorstel in te dienen om de verplichtingen van institutionele beleggers en vermogensbeheerders ten aanzien van duurzaamheidoverwegingen te verduidelijken».

De leden van de VVD-fractie zijn nog niet overtuigd van de toegevoegde waarde van hogere kapitaalseisen voor niet-duurzame investeringen. Deze leden stellen dat kapitaalseisen bedoeld zijn om de financiële stabiliteit van een instelling te borgen. Dit vermengen met andere, zij het wenselijke, voorkeuren leidt af van het doel van kapitaalseisen. De leden van de

VVD-fractie brengen de regel van Tinbergen in herinnering, welke stelt dat je niet meer doelstellingen kan hebben dan beleidsinstrumenten. De leden van de VVD-fractie vragen het kabinet hierop te reageren.

De leden van de VVD-fractie juichen het derde doel van dit voorstel toe en benadrukken dat het behalve duurzaam ook economisch gezond is om langetermijninvesteringen te stimuleren.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van het CDA

De leden van de CDA-fractie onderschrijven dat ook pensioenfondsen een rol hebben in het bereiken van duurzaamheids- en klimaatdoelen. Zij vragen het kabinet terughoudend te zijn met het opleggen van regels voor pensioenfondsen om hun beleggingsbeleid aan te passen. Deelt het kabinet de mening van de leden van de CDA-fractie dat pensioenfondsen hier autonomie hebben en dat hun eerste belang is om voor pensioen-deelnemers een goed pensioen te verzorgen? Deelt zij verder het standpunt dat het primair aan de deelnemers van een pensioenfonds is om invloed uit te oefenen op het beleggingsbeleid?

Fiche: Mededeling toepasselijk recht voor de gevolgen van effectentransacties voor de eigendom

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD

De leden van de VVD-fractie vragen welke van de drie opties door andere lidstaten gekozen worden, voor zover dat reeds bekend is, en wat de effecten van deze keuzes op de Nederlandse keuze zijn.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van D66

De leden van de D66-fractie lezen in het fiche Mededeling toepasselijk recht voor de gevolgen van effectentransacties voor de eigendom dat in Europa momenteel drie interpretaties worden gehanteerd. Deze situatie zal blijven bestaan. Is dit volgens het kabinet voldoende uniform? Kan het tot onnodige onduidelijkheden leiden en zo ja, wat zijn de gevolgen daarvan?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van het fiche Mededeling toepasselijk recht voor de gevolgen van effectentransacties voor de eigendom. Deze leden begrijpen dat de Europese Commissie gerichte maatregelen wil nemen om de rechtsonzekerheid van grensoverschrijdende effectentransacties te verminderen.

De leden van de SP-fractie vragen zich af of het wel de taak van de Europese Commissie is om grensoverschrijdende transacties aan te moedigen. Deze leden vragen of belasting op effectentransacties door deze maatregelen wordt ingesnoerd en of deze maatregelen ook clearing huizen van effectentransacties reguleren.

De leden van de SP-fractie vragen de Minister waarom de Europese Commissie naar sterkere, diepere en meer geïntegreerde kapitaalmarkten streeft. Deze leden vragen de Minister of dat een taak van de Europese Commissie is. Wat zijn voorts diepere markten?

De leden van de SP-fractie constateren dat in drie verschillende richtlijnen het toepasselijke recht wordt bepaald op basis van de plaats van het register of de rekening, maar niet duidelijk is hoe die plaats wordt vastgesteld. Deze leden vragen de Minister waarom de Europese

Commissie niet kiest voor één van deze interpretaties van plaats. De aan het woord zijnde leden vragen de Minister ook hoe hij prijsvorming van effectentransacties denkt te reguleren.

Fiche: Richtlijn en verordening inzake een Europees raamwerk voor gedekte obligaties

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van D66

De leden van de D66-fractie lezen in het fiche over de richtlijn en verordening inzake een Europees raamwerk voor gedekte obligaties dat een gedekte obligatie gekenmerkt wordt door een dubbele claim van de obligatiehouder. Staan hier dan ook dubbele buffers tegenover? Zij lezen voorts dat de gedekte obligaties een voornaamste financieringsbron voor banken zijn. Is de verwachting dat dit zo blijft na invoering van de nieuwe Europese afspraken over bankbuffers en de uitwerking van «Bazel 3,5»?

De leden van de D66-fractie lezen dat de richtlijn minimumharmonisatie kent. Overweegt het kabinet een nationale kop en zo ja, welke? Welke nationale koppen worden door andere lidstaten overwogen? Banken zullen volgens het fiche gemiddeld 1 miljard euro besparen op financieringskosten en de reële economie 500 miljoen euro. Is dit een jaarlijkse besparing en welk deel hiervan slaat neer bij Nederlandse banken en de Nederlandse economie? Waarop is de berekening van deze besparingen gebaseerd? Waarom stelt het kabinet voor om de huidige Nederlandse situatie te continueren en dus niet het voorstel van de Europese Commissie door te voeren? Betekent dit dat het kabinet de genoemde besparingen voor Nederlandse banken en voor de reële economie niet wenselijk acht?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van het fiche Richtlijn en verordening inzake een Europees raamwerk voor gedekte obligaties. Deze leden vragen wat de risico's zijn voor dit onderpand, dat bestaat uit een pool van activa (vaak hypotheek). De voornoemde leden vragen de Minister of deze risico's gedekt worden door deze maatregelen. Hoe worden gezonde balansverhoudingen gewaarborgd bij gedekte obligaties?

Fiche: Voorstellen voor Europees Vergunningsregime voor Crowdfundingplatformen

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD

De leden van de VVD-fractie vragen waarom de Europese Commissie heeft gekozen om in het voorstel een maximum ter hoogte van 1 miljoen euro per aangeboden project op te nemen.

De leden van de VVD-fractie lezen dat lidstaten vrij zijn om binnen een bandbreedte te bepalen wat als kleine aanbieder kwalificeert. Waarom is ervoor gekozen de lidstaten hierin vrij te laten? Schaadt dit de harmonisatie van de regels voor crowdfunding niet? Waarom heeft Nederland de grens van 5 miljoen euro gehanteerd?

De leden van de VVD-fractie vragen hoe voorkomen wordt dat de harmonisatie op Europees niveau het gebruik van crowdfunding minder laagdrempelig en aantrekkelijk voor ondernemers maakt als gevolg van een overdaad aan regelgeving.

De leden van de VVD-fractie lezen dat het kabinet zich verzet tegen Europees toezicht op de crowdfundingplatformen indien het voorstel niet voldoet aan de gestelde randvoorwaarden. Welke garanties kunnen de leden van de VVD-fractie hieraan ontleiden, zodat voorkomen kan worden dat het kabinet instemt met Europees toezicht terwijl niet aan alle randvoorwaarden is voldaan?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van het CDA

De leden van de CDA-fractie lezen met instemming de zorgen die het kabinet deelt over het voorstel van de Europese Commissie. Deze leden delen de negatieve beoordeling op proportionaliteit. In dit licht vragen deze leden waarom, gezien de argumentatie van het kabinet dat crowdfundingplatformen momenteel vooral lokaal gevestigd zijn, de subsidiariteit als positief wordt beoordeeld? Is het, zeker in de huidige situatie, niet logischer om ook op subsidiariteit een negatief oordeel uit te spreken of in ieder geval kanttekeningen te plaatsen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van D66

De leden van de D66-fractie hebben met interesse kennisgenomen van het BNC-fiche. Deze leden zijn van mening dat diversiteit in financieringsbronnen voor bedrijven bijdraagt aan de weerbaarheid van de economie. Zij lezen dat het voorstel van de Europese Commissie wordt beperkt tot een maximum van 1 miljoen euro per aangeboden project. Zij vragen of het kabinet dit wenselijk acht en de redenen daarvoor. Deelt het kabinet de mening van de leden van de D66-fractie dat ook bij grotere projecten financiering uit diverse bronnen wenselijk kan zijn?

De aan het woord zijnde leden lezen voorts dat gekozen is voor een vrijwillig Europees regime met een Europees paspoort. Het is platforms bovendien niet toegestaan om zowel een nationale als Europese vergunning te hebben. Zij vragen het kabinet naar de reden hiervoor. Deze leden lezen voorts dat Nederland zich ondanks de ontwikkelingen richting een Europees vergunningensysteem uit zal spreken tegen Europees toezicht. Ziet het kabinet ook voordelen van Europees toezicht op dit gebied en waarom wordt desondanks gekozen voor nationaal toezicht? Hoe staat dit in verhouding tot ontwikkelingen op gebied van toezicht op andere dossiers? Hoe worden verschillen tussen nationale regimes en het Europese regime beslecht zonder een vorm van Europees toezicht?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

Met betrekking tot de twee voorstellen voor een Europese vergunning voor crowdfundingplatformen hebben de leden van de SP-fractie een aantal vragen. Allereerst merken zij in algemene zin op dat de EU met deze voorstellen crowdfunding volledig tot een financieringsinstrument voor de kapitaalmarktunie maakt en daarmee wegdrijft van het oorspronkelijke idee dat mensen op een kleinschalige en laagdrempelige manier in hun omgeving geld kunnen ophalen voor een projectje. De leden van de SP-fractie vragen of het doel van crowdfunding niet verder wordt ondermijnd met deze voorstellen. Daarnaast hebben zij nog enkele specifieke vragen.

De Europese vergunning komt naast de nationale regels te bestaan, omdat deze nationale regimes nogal van elkaar zouden verschillen. Welke lidstaten hebben al nationale regels voor crowdfunding en kan de Minister deze verschillen toelichten? Bovendien vragen de leden van de SP-fractie waar de verschillen tussen de Nederlandse regels en dit Europees voorstel precies zitten.

De voorstellen stellen dat een crowdfundingplatform moet kiezen tussen een nationale of Europese vergunning. De aan het woord zijnde leden vragen in hoeverre de Nederlandse regels momenteel voorzien in leningen via crowdfunding van particulieren in het buitenland. Zo dit het geval is, blijft het mogelijk deze regels te handhaven met deze voorstellen?

De Europese vergunning zou onder direct Europees toezicht van de Europese Effecten- en Marktenautoriteit (ESMA) komen te staan. De leden van de SP-fractie vragen zich sterk af of dit in lijn is met het subsidiariteitsprincipe. Bovendien is het deze leden onduidelijk hoe de nationale en Europese regimes en het toezicht zich tot elkaar verhouden en of dit de huidige regels ingewikkelder maakt.

De leden van de SP-fractie zijn blij met de positie van het kabinet dat de proportionaliteit van deze voorstellen negatief wordt beoordeeld, maar vraagt ook met kracht waarom de subsidiariteit wel positief wordt beoordeeld, gezien de veelal lokale en regionale aard van crowdfunding. Deze leden ontvangen op dit punt graag een toelichting.

Fiche: Richtlijn en verordening grensoverschrijdende distributie van beleggingsfondsen

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van D66

In het fiche met betrekking tot de Richtlijn en verordening grensoverschrijdende distributie van beleggingsfondsen lezen de leden van de D66-fractie dat de voorgestelde oplossingen een besparing opleveren van 306 tot 440 miljoen euro per jaar voor beheerders die grensoverschrijdende beleggingsfondsen aanbieden. Welk deel hiervan betreft Nederlandse beheerders? Deze leden lezen dat het merendeel van de lidstaten het verlagen van barrières voor het grensoverschrijdend aanbieden van beleggingsfondsen steunt. Wat zijn de bezwaren van de lidstaten die het wegnemen van deze barrières niet steunen?

De voorgenoemde leden lezen voorts dat dit fiche, net als alle andere voorliggende fiches, een positief subsidiariteitsoordeel krijgt. Alle fiches tezamen leveren extra taken op voor de Europese Commissie en de Europese toezichthouders. Tegelijkertijd lezen deze leden dat de benodigde middelen gevonden dienen te worden binnen het bestaande Meerjarig Financieel Kader (MFK). Waarom acht het kabinet dit proportioneel? Acht het kabinet dit in lijn met de eigen begrotingsregels, die uitgaan van het meegeven van bijbehorende middelen bij het overhevelen van taken, bijvoorbeeld richting de medeoverheden?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van het fiche Richtlijn en verordening grensoverschrijdende distributie van beleggingsfondsen. Deze leden constateren dat beide voorstellen toezien op het verminderen van barrières die voortvloeien vanuit nationale regelgeving. Zij vragen de Minister te inventariseren waarom die barrières ooit zijn ingesteld. Is het wel prudent deze barrières te slechten?

De leden van de SP-fractie vragen de Minister of het de taak is van de Europese Commissie om het grensoverschrijdend aanbieden van beleggingsfondsen efficiënter te maken. Deze leden vragen de Minister of het gepast is beleggingsfondsen schaalvoordelen te bieden na de gevolgen van de crisis. Zij constateren dat de overgrote meerderheid van de zogenaamde grensoverschrijdende fondsen zijn gedomicilieerd in twee

landen. De voorgenoemde leden vragen de Minister wat de maatregelen uit dit fiche hier aan gaan doen.

De leden van de SP-fractie vragen de Minister waarom Nederland aangegeven heeft dat het notificatieproces en de kosten die een beheerder dient te betalen aan de toezichthouder van de desbetreffende lidstaat bij het grensoverschrijdend aanbieden van beleggingsfondsen duidelijk moeten zijn en dat lidstaten geen additionele eisen dienen te stellen aan de notificatie, zoals het verplicht aanstellen van een vertegenwoordiger. Deze leden achten het noodzakelijk dat er een vertegenwoordiger aangesteld wordt gezien de complexiteit van veel beleggingsproducten. Zij vragen de Minister dit wel te doen.

Fiche: Mededeling Actieplan FinTech

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD

De leden van de VVD-fractie delen in de Nederlandse positie op het Fiche inzake het Actieplan FinTech dat adequate regulering en goed toezicht essentiële voorwaarden zijn voor goede FinTech. Deze leden lezen eveneens dat dit kan plaatsvinden onder al bestaande toezichthouders. Is het kabinet het met de voorgenoemde leden eens dat ook op Europees niveau het toezicht moet worden ondergebracht onder al bestaande toezichthouders?

De leden van de VVD-fractie vragen welke stappen er nog meer gezet zullen worden om FinTech in Europees verband te stimuleren.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van D66

De leden van de D66-fractie lezen in het BNC-fiche Actieplan Fintech dat de Europese Commissie positief staat tegenover de ontwikkelingen op het gebied van digitale technologieën en het effect dat dit heeft op financiële markten. De Europese Commissie benoemt dat dit ook risico's brengt, maar dat de verantwoordelijkheid voor het voldoen aan de relevante wet- en regelgeving ligt bij de gereguleerde entiteit. Deze leden vragen het kabinet wat hiermee precies wordt bedoeld. Hoe moet dit worden geïnterpreteerd wanneer het gaat om een multinational die ook buiten de EU werkzaam is en die ook niet-financiële diensten aanbiedt?

Fiche: Mededeling over de voltooiing van de kapitaalmarktunie tegen 2019

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD

De leden van de VVD-fractie vragen of het kabinet kan aangeven welke voordelen de kapitaalmarktunie tot nu toe voor ondernemers heeft gehad.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van het CDA

De leden van de CDA-fractie vragen of er met deze mededeling ook vanuit wordt gegaan dat de voorstellen voor de kapitaalmarktunie op een uiterste datum tot regelgeving moeten verworden. Deze leden wijzen erop dat zij voorstander zijn van de voltooiing van de kapitaalmarktunie, maar dat zij wel wensen dat Nederland op elk afzonderlijk onderdeel een eigenstandige overweging kan maken. Daaruit vloeit voort dat zij niet op voorhand willen uitspreken alle verdere voorstellen te ondersteunen. Deelt het kabinet deze conclusie?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van D66

De leden van de D66-fractie lezen in het BNC-fiche over de voltooiing van de kapitaalmarktunie tegen 2019 dat slechts drie van de twaalf voorstellen die de bouwstenen moeten vormen van de kapitaalmarktunie zijn aangenomen. Zij vragen wat de oorzaak is van deze vertraging, ook omdat volgens het BNC-fiche de lidstaten over het algemeen de doelstellingen van de kapitaalmarktunie ondersteunen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van het fiche over de voltooiing van de kapitaalmarktunie tegen 2019. Deze leden menen dat de kapitaalmarktunie toegang tot de markten gemakkelijker maakt, maar daarmee ook de kwetsbaarheid en afhankelijkheid van deze markten vergroot.

De leden van de SP-fractie lezen in het fiche dat afhankelijkheid van bankfinanciering maakt dat bedrijven kwetsbaar zijn voor schokken in het financiële stelsel. De aan het woord zijnde leden vragen de Minister of hetzelfde geldt voor kapitaalmarktfinanciering.

De leden van de SP-fractie vragen de Minister of de onderliggende zwaktes van de financiële sector moeten worden aangepakt om de schokken aan te pakken. Deze leden vragen hoe securitisatie van leningen aanleiding gaat geven tot meer kredietverlening aan het mkb. Zij vragen de Minister of de banken de liquiditeiten die zij verkrijgen bij de verkoop van gesecuritiseerde producten wel zullen aanwenden voor kredieten aan het mkb.